

SYSTÉMOVÝ POHLED NA PROBLÉMY ROZVOJE SOUČASNÝCH MĚST A JEJICH REFLEXE VE VÝUCE URBANISMU

Konference **Systémový pohled na problémy rozvoje současných měst a jejich reflexe ve výuce urbanismu** byla pořádána s podporou výzkumného úkolu MŠMT „Implementace systémového hlediska do vzdělávání při přechodu k udržitelnému rozvoji“. Konference se konala 22. 5. 2007 v kulturním centru Slévárna Vaňkovka v Brně.

Prof. Ing. arch. Jan Koutný, CSc. z Fakulty architektury VUT Brno přivítal zástupce jiných škol a organizací, které se aktivně na přípravě konference podílely. Zdůraznil náročnost výuky urbanismu vyvolanou měnícími se podmínkami rozvoje měst, jejich novými vlastnostmi s často rozpornými trendy.

Ve dvou sekcích hodnotili jednotliví účastníci konference problematiku měst. **Doc. Ing. arch. Karel Havlíš** z FA VUT Brno poukázal na téma urychlení světa, kterým se zabývají od průmyslové revoluce filozofové, sociologové, psychologové, sociální a tržní ekonomové, ale i urbanisté a architekti. Potřeba společných výzkumů je stále naléhavější. Jak a jakými prostředky reagovat a ovlivňovat urychlení světa plánováním města a krajiny, to je jedna z otázek, pro niž byl sestaven společný projekt „Implementace systémového hlediska do vzdělávání...“. V rámci projektu se může uplatňovat různost hledisek profesně rozdílných prostředí univerzit a ostatních partnerů projektu.

Otázkou, co je společným jádrem vzdělání urbanisty – plánovače, se zabýval ve svém příspěvku **prof. Ing. arch. Karel Maier, CSc.** z FA ČVUT Praha. Tato otázka se vynořuje v souvislosti se snahou o vytvoření evropské kvalifikace založené na standardu znalostí, schopností a dovedností urbanisty – plánovače. Na ni navazuje úvaha o zavedení evropské akreditace škol prostorového/územního plánování. Názor na jádro vzdělání urbanistů – plánovačů by měl být společným znakem všech škol, na nichž se zmínění odborníci připravují do praxe. Ve střední a východní Evropě jsou tradič-

ně těmito školami školy architektury na technických univerzitách. Jádrem vzdělání urbanisty – plánovače by měla být především simulace praktické činnosti, popisovaná v literatuře termínem „learning by doing“.

Podle konferenčního příspěvku FA STU Bratislava, zpracovaného **Ing. arch. Janem Komrskou, CSc.**, jsou studenti bratislavské fakulty připravováni na všechna měřítka prostoru – od interiéru po region. **Mgr. Matej Jaššo, Ph.D.**, zástupce stejné fakulty, a **akademický sochař Ladislav Kubo** představili na případové studii města Piešťany město jako produkt, který strategicky vstupuje na trh. Specifická situace města jako produktu umožňuje zvýraznit některé jeho charakteristiky, které ulehčují vytváření identifikace a tím i loajalitu k jeho „značce“. Narůstající konkurenční nabídka klade velké nároky na flexibilitu a inovativnost města. Stále častěji se využívají klasické nástroje strategického managementu a marketingu. Případová studie Piešťan byla ukázkou konkrétních problémů města viděných očima běžného návštěvníka.

Náplň výuky urbanismu na FA VUT Brno představil **doc. Ing. arch. Miloslav Konvička, CSc.** Studenti se připravují jak na ateliérovou tvorbu, tak na urbanisticko-architektonickou praxi. V seminářích je procvičována pestrá problematika obrazu města, urbanistické kompozice, novotvaru, scénáře a tvorby městského interiéru, krajinného prostředí, zahradní architektury a městských parků. Obnovou veřejných prostor se zabýval **Ing. arch. Petr Hurník** z Ateliéru urbanismu FA VUT Brno.

Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje Přírodovědecké fakulty ostravské univerzity v podání **Mgr. Tomáše Boruty** předvedla inovativní koncept řízení rozvoje měst, aktuálně využívaný ve státech západní Evropy. Koncept se soustředí na udržení a posílení atraktivity centrálních částí měst. Jedná se o tzv. city management, který je dílčí složkou komplexního městského marketingu. Praktické aspek-

ty realizace byly dokumentovány na příkladu města Salcburk. V závěru se příspěvek zabýval možnostmi aplikace city managementu v podmínkách České republiky.

Příspěvek **RNDr. Jany Zapletalové, CSc.** z Ústavu geoniky AV ČR se zabýval reurbanizací měst. Vnitřní města jsou ovlivněna současnými demografickými a urbanistickými procesy a mnohdy chátrají i přes svou důležitou geografickou polohu, funkční diverzifikaci, cenné urbanistické struktury a architekturu řady budov. Gentrifikace – zhodnocování bytů a domů ve středu měst a následná změna struktury jejich obyvatel – je pouze dílčím řešením. Vedle veřejné dopravy, parkování a zeleně je pro úspěch reurbanizace rozhodující sociální prostředí. Problém měst je také v přežívajících starých zátěžích. Kontaminované areály opuštěných podniků a starých skládek často představují fyzickou bariéru vyvolávající negativní image těchto míst. Důraz je kladen na význam městské zeleně a veřejných prostor.

Dalším zajímavým příspěvkem byly informace **Dr. Ing. Marie Zezůlkové** z Kanceláře strategie města Magistrátu města Brna. V současné době probíhá aktualizace Strategie pro Brno, schválené v roce 2002. K hlavním důvodům patří zejména vstup České republiky do EU a neoperativnost stávající strategie. Podmínkou realizace nové Strategie pro Brno je návrh akčního plánu a jeho propojení s rozpočtem. Další rozvoj Brna je nutno koordinovat s regionem, aby společně obstály v konkurenci „Evropy regionů“.

Diskuse o budoucí podobě města Brna se může účastnit odborná i laická veřejnost. V rekonstruovaných prostorech Makovského sálu na Staré radnici v Brně je nově otevřeno **Urban centrum**. Zve každého zájemce o tvář města. Pravidelně obměňované expozice se týkají významných projektů města Brna. Významným přínosem Urban centra je osvětová činnost, neboť návštěvníci se dovidají o roz-

vojových záměrech města, o strategickém a územním plánu a o fungování složitého organismu Brna. Své náměty mají možnost předat pracovníkům Urban centra, kteří se postarají o jejich posouzení.

Konference byla ilustračním průřezem od reálných potřeb města (Dr. Ing. Marie Zezůlková), přes pojmeno-

vání problémů a nastínění jejich řešení (Mgr. Tomáš Boruta, RNDr. Jana Zapletalová), s ukázkami, jak vidí svoje město běžný občan (případová studie Piešťan) a jak by problémy řešil (netradičně) architekt (Ing. arch. Petr Hurník). Závěrečná diskuse se nesla především v duchu potřeby mezioborového studia, potřeb přednášek externistů z praxe a organizačních a finančních možností. Závěry konference za orga-

nizační výbor připraví **Ing. arch. Maximilian Wittmann** z FA VUT Brno.

Samotné místo konání konference je výbornou ukázkou oživení dříve nevyužité a poškozené části města.

***Zpracováno s použitím
Sborníku abstraktů konference***

*Ing. arch. Naděžda Rozmanová
Ústav územního rozvoje*